

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेअंतर्गत
अंगणवाडी केंद्रांना आदर्श अंगणवाडी केंद्रात
रुपांतर करणेसाठी “स्मार्ट अंगणवाडी किट”
खरेदी करण्यास मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: एबावि-२०२४/प्र.क्र.१५३/का.६

नवीन प्रशासन भवन, ३ रा मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक :- ९ जानेवारी, २०२५

- संदर्भ :-** (१) महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.एबावि-२०१६/प्र.क्र.९७/का.६, दि. ११.०४.२०१७
(२) महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.एबावि-२०२३/प्र.क्र.२१५/का.६, दि.०१.१०.२०२४
(३) आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांचे पत्र जा.क्र.एबाविसेयो/का-६/
आदर्श अंगणवाडी योजना/२०२४/५८६२, दि. ११.१०.२०२४
(४) महिला व बाल विकास विभाग, शासन पत्र एबावि-२०२४/प्र. क्र.१५३/का.६, दि. १४.१०.२०२४
(५) आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांचे पत्र जा.क्र.एबाविसेयो/का-७/
स्मार्ट अं. किट/२०२४/नागपूर कॅम्प/२४, दि. १८.१२.२०२४

प्रस्तावना :-

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजने अंतर्गत आरोग्य, पोषण आहार, पुर्व प्राथमिक शिक्षण या बाबी पुरविण्यात येतात. याकरिता सदर अंगणवाडी केंद्राचे आदर्श अंगणवाडी केंद्रामध्ये रुपांतरीत करणे आवश्यक आहे. सदर केंद्रांमध्ये मुलांना आनंददायी वातावरणात पूर्व शालेय शिक्षण, आरोग्य, पोषण आहार देण्यात येईल. तसेच किशोरवयीन मुली व महिलांना कौशल्य विकास कार्यक्रमांतर्गत प्रशिक्षित करता येईल. याकरिता अंगणवाड्यांचा दर्जा सुधारून व त्यांच्या पायाभूत सोयी-सुविधांमध्ये वाढ करून त्यांना आदर्श अंगणवाडीमध्ये रुपांतरीत करण्यास संदर्भाधीन क्र. १ येथील शासन निर्णय दि.११.०४.२०१७ रोजीचे शासन निर्णयान्वये मान्यता दिलेली आहे. तदनंतर सदर शासन निर्णयातील मंजूर दर रुपये १,६५,०००/- च्या मर्यादेत आदर्श अंगणवाडी साहित्यामध्ये बदल करण्यास संदर्भाधीन क्र. २ येथील दिनांक ०१.१०.२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे.

२. त्यानुषंगाने आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांनी एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेअंतर्गत अंगणवाडी केंद्रांना आदर्श अंगणवाडी केंद्रात रुपांतर करणेसाठी “स्मार्ट अंगणवाडी किट” उपलब्ध करून देण्यासाठी दिनांक १५.१०.२०२४ रोजी ई-निविदा प्रकाशित केली असून त्या अंतर्गत मे. गुनिना कमर्शियल प्रा. लि. हे L१ निविदाधारक ठरलेले आहेत. सदर निविदे अंतर्गत प्राप्त झालेल्या प्रति स्मार्ट अंगणवाडी किट रु. १,६४,५६०/- नुसार मे. गुनिना कमर्शियल प्रा. लि. यांचेकडून रु. ३९,९८,८०,८००/- (अक्षरी रु. एकोणचाळीस कोटी अठ्ठ्यान्नव लाख ऐंशी हजार आठशे फक्त) एवढ्या रक्कमेची २४३० स्मार्ट अंगणवाडी किट खरेदी करण्यास व त्याकरिता येणा-या खर्चास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेअंतर्गत राज्यातील अंगणवाडी केंद्रांचे आदर्श अंगणवाडी केंद्रात रुपांतर करणेसाठी “स्मार्ट अंगणवाडी किट” उपलब्ध करून देण्यासाठी L१ निविदाधारक मे. गुनिना कमर्शियल प्रा. लि. यांचेकडून प्रति संच रु.१,६४,५६०/- (सर्व करासहित) प्रमाणे सन २०२४-२५ या वर्षाकरीता एकूण २४३० संच खरेदी करण्यासाठी एकूण रु. ३९,९८,८०,८००/- (अक्षरी रुपये एकोणचाळीस कोटी अठ्ठ्यान्नव लाख ऐंशी

हजार आठशे फक्त) एवढ्या रक्कमेची “स्मार्ट अंगणवाडी किट” खरेदी करण्यास व सदरच्या खर्चास खालीलप्रमाणे शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

L१ निविदाधारकाचे नांव	साहित्याचे नांव	खरेदी करावयाच्या स्मार्ट अंगणवाडी किटची संख्या	प्रति “स्मार्ट अंगणवाडी किट” संच किंमत (सर्व करासहित)	एकुण खरेदीची किंमत (सर्व करासहित)
मे. गुनिना कमर्शियल प्रा. लि.	स्मार्ट अंगणवाडी किट	२४३०	रु. १,६४,५६०	रु. ३९,९८,८०,८००/-
एकुण		२४३०	रु.१,६४,५६०	रु. ३९,९८,८०,८००/-

२. सदर आदेश खालील अटी व शर्तीच्या अधिन राहून निर्गमित करण्यात येत आहेत:-

- १) सदर खरेदी करतांना ई-निविदेतील अटी व शर्तीचे पालन तंतोतंत करावे. तसेच ई-निविदेत स्पष्ट केल्याप्रमाणे (Specification प्रमाणे) पुरवठा केला जाईल याची दक्षता आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांनी घ्यावी.
- २) सदरचा निधी शासनाच्या विहित धोरणानुसार व कार्यपद्धतीनुसार तसेच उपलब्धतेनुसार खर्च करणे आवश्यक राहिल. सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात २४३० स्मार्ट अंगणवाडी किट खरेदी करावयाचे असून उपरोक्त नमूद दर पुढील २ वर्षे कालावधीसाठी (२०२५-२६ व २०२६-२७) लागू राहतील. त्यानुसार प्रति वर्ष अंगणवाडी केंद्रांना आदर्श अंगणवाडीत रुपांतर करणेसाठी “स्मार्ट अंगणवाडी किट” उपलब्ध करून देणेसाठी दरवर्षी प्रशासकीय मान्यता देण्यात येईल. त्याचप्रमाणे सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात अतिरिक्त तरतूद उपलब्ध झाल्यास त्यामर्यादेत स्मार्ट अंगणवाडी किट उपलब्ध करण्याच्या अनुषंगाने निर्णय घेण्यात येईल. सदर बाबीसाठी वेळोवेळी प्राप्त होणारा निधी विहित धोरणानुसार व कार्यपद्धतीनुसार खर्च करण्याची जबाबदारी आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांची राहिल.
- ३) पुरवठादाराने वरीलप्रमाणे “स्मार्ट अंगणवाडी किट” साहित्याचा पुरवठा व अंगणवाडीचे आदर्श अंगणवाडीचे रुपांतरण करण्याचे कामकाज अंगणवाडी स्तरावर करण्यात यावे. पुरवठाधारकाकडून “स्मार्ट अंगणवाडी किट” साहित्य विहित कालावधीत संबंधितांना प्राप्त होण्यासाठी पुरवठा करण्याचा अंतिम दिनांक पुरवठाधारकास बंधनकारक करण्यात यावा.
- ४) “स्मार्ट अंगणवाडी किट” साहित्य पुरवठा उपलब्ध तरतूदीतून विहित पद्धतीचा अवलंब करून करण्यात यावा. पुरवठादाराने मागणीप्रमाणे विहित प्रमाणात, विहित केलेल्या गुणवत्तेनुसार “स्मार्ट अंगणवाडी किट” साहित्याचा अंगणवाडी स्तरापर्यंत पुरवठा केला आहे. याबाबतची खात्री संबंधित बाल विकास प्रकल्प अधिकारी यांचेमार्फत आयुक्त कार्यालयाने करावी. तसेच “स्मार्ट अंगणवाडी किट” साहित्य पुरवठा केलेल्या बाबीवर एकात्मिक बाल विकास सेवा योजने अंतर्गत वापरासाठी / शासनमार्फत पुरवठा असा शिक्का मारलेला किंवा लेबल लावलेला असावा. “स्मार्ट अंगणवाडी किट” साहित्य वाटप/ पुरवठा व खर्च यामध्ये अनियमितता झाल्यास वा लेखा आक्षेप उद्भवल्यास त्याची जबाबदारी आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांची राहिल.
- ५) “स्मार्ट अंगणवाडी किट” अंगणवाडी केंद्रास पोहोच झाल्यानंतर त्याची नोंद संबंधित बाल विकास प्रकल्प अधिकारी यांच्या जडवस्तू संग्रह नोंदवही मध्ये तसेच संबंधित अंगणवाडी केंद्रांच्या नोंदवहीमध्ये नोंद

घेण्यात यावी, याबाबतच्या उचित मार्गदर्शक सूचना आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांनी द्याव्यात.

- ६) सदर आदेशानुसार प्रत्यक्षात पुरवठा झालेला आहे याची खात्री झाल्यावरच निविदेत नमूद प्रमाणे जेवढ्या प्रकल्पांना पुरवठा झालेला असेल व त्याची पुरवठा झाल्याची चलने प्राप्त झालेली असतील त्या संबंधित प्रकल्पांची देयके अदा करण्यात यावीत. यासाठी आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई हे जबाबदार राहतील.
- ७) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ च्या शासन निर्णयातील खरेदी धोरणातील तरतूदीचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.
- ८) निविदाधारकांनी निविदा भरताना “स्मार्ट अंगणवाडी किट” साहित्याचा जो नमुना आयुक्तालयास सादर केलेला आहे त्याच साहित्याचा पुरवठा, पुरवठाधारकाकडून करण्यात आलेला आहे याची शहानिशा आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांनी करून घेण्यात यावी.
- ९) खरेदी करण्यात येणाऱ्या स्मार्ट अंगणवाडी किट ची प्रयोगशाळेतून तपासणी करून घेणे आवश्यक असल्यास तपासणी करण्यात यावी.

३. सदरचा खर्च सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात “स्मार्ट अंगणवाडी किट” साहित्य या बाबी खाली उपलब्ध असलेल्या तरतूदीमधून २२३६ - पोषण आहार, मागणी क्र.एक्स-१, (१३) आदर्श अंगणवाडी प्रकल्प, (१३) (०१) आदर्श अंगणवाडी योजना (कार्यक्रम) २२३६ २१२८-३१ सहा.अनुदाने (वेतनेत्तर) या लेखाशिर्षाखाली भागविण्यात यावा.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०१०९१४५८५३३५३० आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वि. रा. ठाकूर)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, रायगड भवन, नवी मुंबई,
- २) मा. मंत्री, महिला व बाल विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ३) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
- ४) सर्व जिल्हा कार्यक्रम अधिकारी(महिला व बाल विकास), जिल्हा परिषद,
- ५) सर्व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रामीण/नागरी/आदिवासी) प्रकल्प,
- ६) महालेखापाल, लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता, मुंबई/ नागपूर,
- ७) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
- ८) जिल्हा कोषागार अधिकारी, ठाणे,
- ९) अपर कोषागार अधिकारी, सीबीडी, बेलापूर, नवी मुंबई,
- १०) निवड नस्ती -का-६.